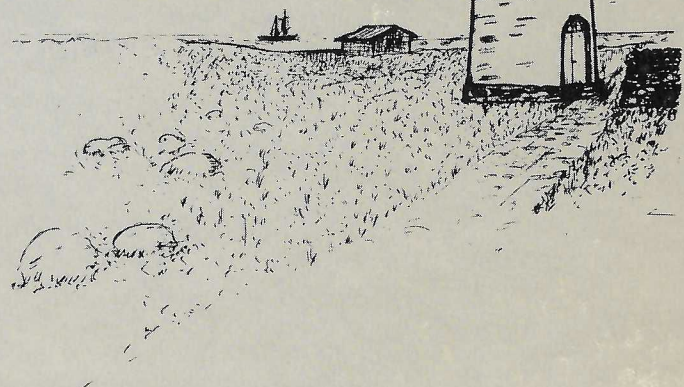
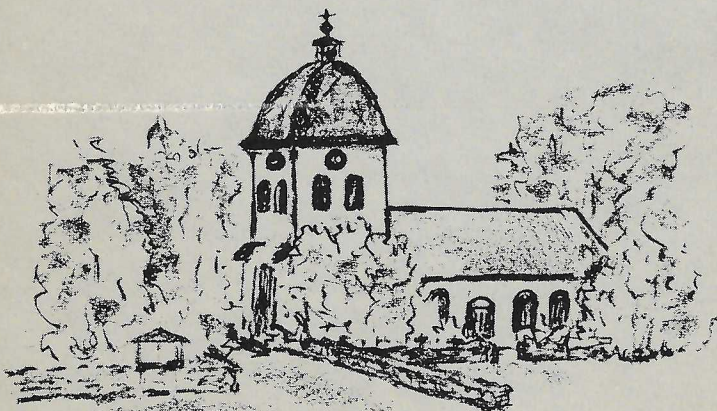

MORUP

Berättelser
från hembygden

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Hembygdens kust	7	Gåramålare P. S. Bengtsson	151
Namnet Morup och namn i Morup	7	Motorismen gör sitt intåg	153
Ur Hallands Landsbeskrifning år 1729	9	Hamnen i Lynga ett minne blott	154
Långås gård	28	Postväsendet inom församlingen	155
Munkagård	30	Järnvägsstationen	157
Släktgårdar	33	Telefonstationen i Morups kyrkby	158
Morups Gästgivaregård	52	Mejeriföreningarnas saga all	159
Laga skifte i Brandsbohls by	67	Morup först på hönsmarknaden	166
Vyer över Morups kyrkby	69	Tånghämtningsföreskrifter och	
Från vaggan till graven i kyrkans hägn	70	Byordningsstadga	169
Utgrävningar vid kyrkan 1972	72	Barnmorskan Charlotta Boman eller	
Den gamla altaruppsatsen och		Bomans Lotta	172
predikstolen i Morups kyrka	73	Sockenbibliotek redan 1864	174
Kyrkans nuvarande predikstol	75	Böcker i församlingsarkivet	178
1700-tals prydnader i kyrkan	76	Ramsjön - Morups kanal och den stora	
Gravkor från 1600-talet i kyrkan	78	mossen	179
Morups kyrkoherde fick sin altarmat	78	Förnminnen	182
Bänkin delning i kyrkan	79	Emigrationen från Morup	184
Är det Morups kyrka som har inspirerat		En emigrants sonson på besök	197
Tegner till Nattvardsbarnen?	81	Arbetsvandringar till Skåne och Danmark	198
Kyrkojorden Lustviken	81	Otäcka händelser i Morups kyrkby	
Morups kyrkogårdar	82	kring 1830-talet	199
När morupsborna avsatte sin		Smuggling förekom vid kusten	201
kyrkvaktmästare	85	Mästertjuven Österberg hade medhjälpare	
Hållstallarna vid kyrkan	86	i Morup	203
Prästgårdsparken	86	Familjedrama i Morup	205
Kyrkoherdebyten 1969 och 1984	91	Glommenfiskare berättar	207
Kyrkomusiker	96	Fisket i Halland kring sekelskiftet	
Kyrkvaktmästarna	96	(Morup)	213
Kyrkokören	97	Glommens hamn upprustad 1982	214
Morups Manss sextett	98	Morups Tånges fyr	215
Morups Musikkvartett	99	Förbindelserna mellan Morup och Anholt	216
Morups gamla prästgård	99	När svenskarna plundrade på Anholt	219
Nytt skolhus av gamla prästgården	109	Väghållning	220
På en fönsterruta i Morups prästgård	111	Milstolpar	224
Klockarna Wetterman	112	Berghyreskontrakt	225
Baptistkapellet Betel i Glommen	120	Socknen med de många väderkvarnarna	225
Fattigförsörjning	121	Konfektbageri i Stubbhult	230
Att vara sjuk och fattig i forna tider	124	Hantverkare	231
Morups första lärarinna	125	Smeder i Morup	241
När skolhuset brann	129	Valfiscen	245
Hänt kring 1915 i Morup	132	Kvacksalveri eller inte?	247
Nedlagda skolor	133	När Pilors Anders och Halta Vasa blee	
Skolbespisning i Morup redan på 1800-talet	139	ugevilla	248
Skolkök	140	Otto Larsson berättar	249
Gamlestugan	142	Vad kyrkböcker kan berätta	251
Axel Andersson	145	Häbbar Oskar berättar	254
Liserö-Keramik	149	Minnesbild från Häbbarns i Dikesgård	255
J. H. Paulsson	150	Bröllop i dagarna tre	256

Äreport vid bröllop och brudskådning - gamla seder som lever kvar	261
Dägernas Augustas	262
Morups äldsta?	263
Minnen efter Karlsa Augusta i Morups Gamlestuga	264
Begravnings seder förr och nu	266
Hårda regler för morupsborna 1817	269
August Bondessons glasare var i Morup	271
Skeppsbrott vid Morupskusten	272
Drunknade fiskare	277
Båtbyggare	281
Farsoter	282
Ordspråk och Ordstäv	284
Minnesbilder från sekelskiftet	286
Morpe travare	287
Om spiritusa och aent räligt	288
Sanna historier från Morup	288
Sjunga för majjäg	289
Gamla julseder	292
Hemmen i gamla tider	295
Flickor och pojkar i Morup när seklet var ungt	300
Ett år på gården från 1920 och 1930-talet	302
De första maskinerna i jordbruket	321
Diverse klarlägganden angående vikter, mått m.m.	325
Många lanthandlare	325
Polskt flyktingläger 1945	330

Wiener Sängerknaben i Morup 1971	331
Samlingslokalerna i Morup	332
Morups Idrottsförening	334
Gymnastikföreningen Wig	337
Boxningsklubben	339
Ungdomsföreningen S.L.U. (i dag CUF)	340
Morups Rödakorskrets	342
Morups hemvärn	343
Mourps kyrkliga syförening	345
Morups - Stafsinge hembygdsförening	346
Morups brandförsäkringsbolag 1865-1975	349
Glommens brandkår	350
De som styrde och ställde innan vi blev Falkenbergare	350
Hobbyexpon 1969	351
Bonadsutställning	352
Utställning av Venezianskt och Engelskt broderi 1982	353
Långåsskogen	354
Danspalatset Centrum	355
Rosendals camping - en av Sveriges modernaste	355
Studiecirkeln	356
Morupsjonglören Villy Amos	357
Morupsbor	358
Intryck från Morup av icke morupsbor	374
Tidningsläsning från Morup åren 1862-1912	375
Källförteckning	381

MORUP

TORPARE
BACKSTUSITTARE
BÖNDER

Innehållsförteckning

Förord	5	Lyngen	198
Inledning	7	Lyngen, Torsåsen	208
Askhult	17	Lyngen, Brevik	213
Brandsbol	43	Långaveka	230
Breås	54	Långås nr 1 (Norra Långås)	248
Bryntebol	64	Långås nr 2	257
Bänared	68	Lönestig	265
Bänaredsberg	73	Morup 1-5	271
Bölse	76	Morup 6-10	301
Digesgård	95	Morup 11	331
Galtås	104	Munkagård med Backhult	360
Grytås	115	Rosendal	378
Gåsakulla	123	Ryd	388
Hule	128	Sjöbol	396
Huvhult	136	Skogsbol	400
Hönryd	148	Sotared	402
Komleryd	151	Stranninge	416
Lunnagård	159	Stubbhult	420
Lynga	163	Äspelunda	426
Lynga i Backhult	190	Källförteckning	440

Dessa fantastiska Morupsbor!

*Hederliga gubbar
och rekorderliga
fruntimmer*

Maj-Britt Bennheden

FÖRLAG UTSIKTEN

Vad är det som skapar en hembygd? För Morups del är det kyrkan mitt i byn, kustbygden, åkrarna, ängarna, husen och gårdarna. Alltsammans bildar Morups socken – från Långås i öster till Glommens hamn i väster. Men framför allt är det ett myller av människor som lever eller levat i denna kustbygd mitt i Halland.

I den här boken lyfter hembygdsforskaren Maj-Britt Bennheden fram flera hundra människoöden. En del har gjort sig kända i vida kretsar, andra har levt ett vardagsliv i tysthet. Gemensamt för alla dessa män och kvinnor är att de var och en på sitt sätt satt sin prägel på bygden.

Med värme och kärlek berättar Maj-Britt Bennheden om hederliga gubbar och rekorderliga fruntimmer. Det är en ovanlig och personligt hållen hembygdsbok om alla dessa fantastiska Morupsbor!

Boken är rikt illustrerad med porträtt och dokumentära bilder i svartvitt.

Maj-Britt Bennheden, född 1929, är uppväxt och bosatt i Morup. Hon har i över 40 år arbetat med att dokumentera sin bygd. Hennes flitiga hembygdsforskning har resulterat i flera hembygdsböcker om Morup. Flera av skrifterna är i dag slutsålda och eftertraktade dyrgripar på antikvariat. Foto: Gert A Svensson

FÖRLAG UTSIKTEN

ISBN 978-91-88806-71-0

Dessa fantastiska Morupsbor! Del II

FÖRLAG UTSIKTEN

Maj-Britt Bennheden

Detta är andra boken om dessa fantastiska Morupsbor. I denna kustbygd mitt i Halland bor många människor som är värda att uppmärksammas i ord och bild. Det har hembygdsforskaren Maj-Britt Bennheden tagit fasta på och berättar om ytterligare nära två hundra människoöden.

Urvalet är personligt, men sammantaget är boken ett tvärsnitt av de människor som lever eller har levat i socknen – från Långås i öster till Glommens hamn i väster.

Historieskildringar brukar oftast lyfta fram bemärkta män, men i den här boken tecknas också kvinnors historia. Dessutom uppmärksammas människor som inte gjort så mycket väsen av sig i vardagen. Eller som Maj-Britt Bennheden skriver i förordet: *”Hjältar och herremän finns det mycket skrivet om i vårt land. Men vi vanliga människor är ju alla unika, var och en på sitt vis.”*

Boken är rikt illustrerad med porträtt och dokumentära bilder från förr och nu.

Maj-Britt Bennheden, född 1929, är uppväxt och bosatt i Morup. Hon har i över 40 år dokumenterat sin bygd. Hennes flitiga hembygdsforskning har resulterat i flera böcker om Morups socken. Flera av skrifterna är i dag slutsålda och eftertraktade dyrgripar på antikvariat. Foto: Gert A Svensson

FÖRLAG UTSIKTEN

ISBN 978-91-88806-82-6

Morup

*En salig blandning
av stort och smått,
gammalt och nytt*

**Maj-Britt
Bennheden**

FÖRLAG UTSIKTEN

Innehåll

Förord	7	Välsignade barnbarn!	130
Jag – Maj-Britt Viola	9	Resan till USA – ett stort äventyr	133
År 1929	11	Bilder från ett sjukhus	143
Byn i mitt hjärta	12	En sjukhusvistelse 1985	144
En liten röd stuga	33	Med Estonia till Estland	148
Tidigt minne av ett äventyr	35	Biblioteket i Morup	152
Mitt eget fiskeäventyr	37	Sagostunder och annan barnverk- samhet	154
Från landstormstiden	39	Studiecirkeln	158
Som 15-åring i Stockholm	41	Ur dagboken: midsommarafton 1987	163
Livet som föreningsmänniska	44	Ur dagboken: den 14 maj 1991	164
Minnen från handelsföreningen	47	Ur dagboken: långfredag 1992	166
Vikarie på lasarettet	55	Ur dagboken: nyår 1999–2000	167
Revyen "Brott och bränningar"	58	Kvarndagen i Bölse	168
De många olyckornas dag	67	Plötsligt var Rune borta!	173
Som bondmora till Rytters	69	Ur dagboken: den 19 februari 2006	176
Semester före skörden	74	Ur dagboken: den 25 juli 2006	177
Så kom barnen!	78	Ur dagboken: den 25 augusti 2006	178
Flytten till Morups by	84	Rik på vänner	179
Sommarkollo i Sandkärr	86	Byalagets satsning 2009	180
Vi spelar in en film	87	Kåserier och lite annat	181
Jag blir skolmåltidsbiträde	88	Ornitolog blir jag aldrig	184
Hembygdsföreningen och jag	90	Dessa älskade barnbarnsbarn	185
Hemvärnssamarit	92	År hon religiös, Maj-Britt?	187
Vikarie på museet	93	Berättelser och kåserier	189
När jag lärde mig ysta	94	En sjömans berättelse	190
På bibliotekskurs	97	En fjällbestigning 1925	191
Instängd i stadshuset	100	Musik i Morup anno 1918	195
Detta är hembygd för mig	100	Att vara samlare	197
Lekmannakåren	102	Flödadägan	199
När jag var kyrkvård	108	Den gamle hästen och vandringen	200
Vägkyrkan	109	Fönstervadd och eterneller	201
Kyrkparken	111	Handväskan	201
Less Olles Svenska	117	Romantik i poesialbum	204
Motorvägen satte sin prägel på bygden	119	Varför inte broderi?	208
Funderingar längs motorvägen	123	Småsaker som kan göra en glad	210
Ett intressant arbete men inte alltid så roligt	125	Fina foton och fantastiska fotografer	211
Blev jag bönhörd?	128	Bilden av ett storakök	224
		Vad är bra med Halland?	225

- Stjärngossarna i Falkenberg 226
Att röka eller inte röka, det är frågan 228
Att göra bort sig, det bjuder jag på 228
Glad när jag fyllt varje ruta 229
Två knivar i kryss under madrassen 230
Tankar på 2000-talet 230
Rörigt i huvudet? 231
Vargavintrar 232
Brännvin för 90 öre litern 233
Hur man roade sig förr 233
Minns ni? 241
Potatisplockning 242
Snuså kern och Ingerekullen 244
När jorden skulle gå under 245
Hastighetsrekord på cykel 245
Hundarna jag inte glömmer 246
Kafferansoneringen på 1940-talet 247
Anna-Margaretabageriet i Långås 249
Telefonstationen i byn – en trygghet 250
Tvättbestyr på 1900-talet 251
Sillfiske förr i tiden 256
När isen la sig på havet 256
Vackra rynkor 258
De världsberömda Grimetonmasterna 262
Lärrinna prånglade ut falska sedlar 263
En vådlig händelse 263
Petter i skogen 265
Ett nödvändigt ont 268
Gamla mått och vikter 269
Ett rese gille i Morup 1894 270
Om husförhör, dop och kyrktagning 270
Påsktraditioner 271
”Smykaffe” 274
Ramsjökanalen 274
Velocipedianterna 279
Cykeltur med tankar i det förgångna 282
Att spinna ull och färga garn 287
Det är så lite men det betyder så mycket 290
Att åka utför en trappa 291
Träd till människans glädje 292
Från Komleryd till Långås 296
Jag minns ... 298
Det där med mode 299
Att vya 302
Morsdagsfirandet 308
Ett gammaldags begravningsminne 310
Kaffebjudning på den gamla goda tiden 311
Bordsskick förr 311
När skolläraren ville skaffa ”hövvebänka” 313
Sägner från bygden 314
Valfisken 319
Luffare och gårdfarihandlare 321
Den morpekanska julasoppan 324
Brödbak på gammaldags vis 326
Morups spelmäns gånglåt 330
Dureformen slog igenom 332
Seder och bruk vid kyrkbesök förr 333
Älskade böcker! 335
Inget är sig likt längre 336

EN BOK OM STÆFSINGE

*Kust- och bondebygd
med anrik herrgårdskultur*

INNEHÅLL

FÖRORD.....	9
INLEDNING	11
UR HISTORIENS BRUNNAR	13
Stafsinge och andra namn	15
Fornminnen och fornyfynd	16
Ramsjöns sänkning	20
Den stora mossen	27
Tidningsupprop 1924 32	
Bexell om Stafsinge 1819	33
Gränsmarkeringar	34
Kiv om betesmark 34, Milstolpar och vägvisare 34	
Båtsmän	36
Utdrag om kungörelser 36, De sista båtsmännen 37	
TRIVSEL OCH VÄLFÄRD	41
Kyrkan	42
Den gamla kyrkan	42
Kyrkekällan 43, Kamriket och Kammertet 43, Korset på gamla kyrkogården 44, 1819 års psalmbok först 1866 45	
Den nya kyrkan	46
Kyrkklockorna 47, Det gamla altarkrucifixet 47, Gammal fin nattvardskalk 48, Votivskeppet 49, Brudkronan 49, Orgeln 49	
Hässlås kapell	52
Präster	53
Kyrkoherdar i Vinberg - Stafsinge 54, Kyrkoherdar i Morup - Stafsinge 58, Kom- ministrar i Stafsinge 59, Övriga medarbetare i kyrkan 63, Diakonissan Gunvor Ort- gren 63, Kyrkokantor Barbro Persson 65, Kyrkokörerna 66, Församlingens arbets- kretsar 67, Instruktion för kyrkoväktaren 1936 67	
Prästgården och andra byggnader	69
Församlingshem 70, Skogstorp församlingsgård 71, Stafsinge församlings blomsterfond 73	
Skolor och lärare	74
De första skolorna	
Några tidiga lärare 77, Nya skolhus 1903 79, Tillbyggnad i Skogstorp 79, Stålagårds skola 80, Hässlås skola 81, En skolresa till Danmark 82	
Nya skolor	86
Skogstorpsskolan 86, Högstadieskola 1983 86, Förskolan Humlan 87	
Kommunal välfärd	88
Ålderdomshem	88
När Solhaga byggdes 91, Pensionärshem i Skogstorp 92	
Några förtroendevalda i kommunen	92
Nämndemän	94
John Fredric berättar	94
Sista sammanträdet	100
Kommunalnämnden och fattigvårdsstyrelsen 101, Sista sammanträdet innan vi blev falkenbergare 102	

IDEALITET OCH FÖRENINGSLIV.....	103
Vår bygdedräkt.....	104
Stafsingefilmen "Sommarland".....	105
Stafsinge Undomsförening.....	105
Gymnastikföreningen Tord.....	108
SLU-avdelningen.....	109
Rödakorskretsen.....	113
Idrott och vänskap.....	115
Stafsinge IF 116	
Stafsinge-Morups Lantmannaförening.....	118
Lis Andelsmejeriförening.....	121
Stafsinge Brandförsäkringsbolag.....	122
Dramatisk eldsvåda 123, Samgående 124, Trogna och trägna medarbetare 124	
IDOGHET OCH FRISKA SATSNINGAR.....	125
Anrika herrgårdar.....	125
Lis gård.....	126
Lindhults säteri.....	127
Lindhults plantskola för femtio år sedan.....	136
Lafogdpojken skrev bok om barndomslandet.....	145
Sigfrids saga.....	148
Herrgårdsminnen 149, Konfirmation och ut i världen 152, Till Torebo 154	
Torebo.....	157
Stafsjö.....	159
Att vara statare på Stafsjö 160, När familjen Franck bodde på Stafsjö 161	
Tegelbruket på Stafsjö.....	162
Björnhult.....	165
Andra storgårdar.....	168
Ramsjöholm 168, Hässlåholm 168	
Staffens, kulturhistoriskt värdefull gård.....	169
Andra bedrifter	178
Lanthandlare.....	179
Gråstens 179, Andra butiker i Stafsinge 180, Lanthandel i Hässlås 181, Liljegrens 182	
Kvarnar i bygden.....	184
Skogstorps väderkvarn 184, Hässlås väderkvarn 186, Olofsbo kvarn eller Ryssakvarnen 187, Stafsinge kvarn 186	
Smedjor i vår socken.....	188
Lindhults smedja 194	
Tofflor och vagnmakeri.....	196
Trätöffeltillverkning i Lis 196, Trätöffeltillverkning i Skogstorp 197, Leif o. Gert Svenssons Toffelfabrik 198, Vagnmakare 199	
Industriområdet i Olofsbo.....	199
Lisbro station.....	200
GRANNELAG OCH BYAR.....	203
Stafsingeutsikt	203
Hemma på Högen 208, Kulturkämpar 209	
Linea Bengtson.....	210
Sprucken träsko under sängen.....	212

Barnmorskan.....	216
Barndomsminnen från torpet.....	218
En stafsingeförfattare 221	
Några personer från Stafsinge by.....	225
Johan Fredrik Lidholm 226, Vasen 226, Målar-Larsson 229, Bikungen, Carl Pålsson 229, Bengt Sander Andersson 331, Bigge Johansson 232, Julius Ohlsson på Lis 233, Erik Ramstedt 233, Anders Ljung 234, Astrid och Ivan Johnson 236, Göran Hellberg 238, Emmy Andersson 239, Gustav Andersson 240, Kyrkvaktmästare Karl Lorentzon 240, Teckla Johansson 240, Anna Nilsson Hässlås 241	
Hässlås	243
Här har vi Hässlås.....	243
En självständig by 245, Ännu lever byalaget 247, Yrkesmän 247, Fem mantal, men många gårdar 248, Självhushållning 249, Bybor och fastigheter 250	
Bengtesgårds äng.....	251
Kraftkarlar och föregångsmän.....	254
Bonden som gick till Stockholm 254, Kungen i Hallesgård 256, Hundraåring i Hässlås 258, Två kärnkarlar 262, Yngve Olsson — fiolmakare och speleman 264, Textilkonstnärinnan Ingrid Segerlind-Lindblad 267	
Olofsbo och Agerör	268
Olofsbo havsbad.....	268
Camping 270	
C L Nilsson i Olosbo.....	271
Algot Bengtsson — en diktare.....	272
Stafsingekonstnären Hasse Karlsson.....	275
Kära lilla dagbok.....	277
Några personer från Olofsbo och Agerör.....	279
Börs Johan 279, Alfred Julius Gustafsson 282, Gardin-Lena 283, Ola Tobiasson 284, Karl Emil Jönsson 285, Anders Bengtsson 286, Radiobönder 287, Johan Aron Gustafsson i Agerör 288	
Skogstorp	290
Från 1920-talet till våra dagar.....	290
Skogstorpsbilder.....	293
Barndomsminnen från gården Källs.....	294
Ett par skogstorpstiljörer.....	298
Mokull 298, Skogstorps café 299	
Kulturskapare.....	300
Textilkonstnärinnan Sofia Haag 300, Författare från Skogstorp 302	
Några skogstorpsbor.....	302
Församlingens äldste berättar 303, Hulda Esping 305, Taxi- Anders 305, Gust på Lantmanna 306, Ragnhild Bengtsson 306, Gerda och Otto Johansson på Smedjeholm 307, Sven Darelius 307, Systrarna Johanna och Alma Olsson 308, Sven Lindström 308, Gustaf Johansson trampade samma däck i 52 år 309, Olof Carlzon ”Zäta” 310, Hemmansägare och snickare Karl Olsson 310, John Bengtsson 311, Gustav O Karlsson 311, Anders Nilsson i Holmarör 311, Karl Andersson Arvidstorp 312	
Karl Bengtsson, Stafsingefödd riksdagsman.....	313
Arvidstorp	323
Arves-Adel körde lax med tvåspännarlass.....	323
Några andra gamla arvidstorpsbor.....	323
Anders Bernhard Bengtsson från Bångens 325, Malcolm Bengtsson 326, Krämers Gustaf 326, Hjalmar Johansson, Gustafsberg 326	

MOT HAVET.....	328
Stuten och Skomakarehamnen.....	330
Thorsviks hamn	332
Stafsinge livräddningsstation	335
Tacksamt erkännande 338	
Skeppsbrott och strandningar.....	339
Fiskare i fara 339, Skotten 340, Strandning vid Agerör 340, Strandning i höststormen 1903 340, Strandning vid Skomakarehamnen 1966 341	
En dramatisk bärgning	342
Stort tullbeslag på 1830-talet	344
SEDER OCH BRUK.....	347
Födelsedagsfirande	348
Bröllop 1820.....	348
Bregravningsseder.....	350
Gamla lekar, upptecknade från Stafsinge	351
Nötlekar 351, Jullekar 352	
Sägner och uppteckningar.....	356
Trollen på Beskilt 357, Stafsinge gamla kyrka 358, Sigurds ättehög 358, Mamselerna på Lindhult 360, Trolltyg och småknytt 360	
Visor från Stafsinge.....	362
Rallarvisa 362, Magisterns besök 363, Vår på Stomma kulle 364, Stafsinge-valsens 365, Hemvärnsvisa 366, Symöte i Kärret 1924 366, Gläd dig i dag 367	
Folkminnen.....	369
Stafsingehändelser i mitten av 1800-talet.....	371
GAMLA BILDER VÄCKER MINNEN	373
Bilder berättar	374
KLIPP OCH KOMMENTARER	395
Värt att minnas.....	396
Lokalt kyrkospel 1971 396, Altartavla till Skogstorpsgården 396, Hässlås skola hade skiftande öden 397, Falkenbergs första Lucia 397, Tage Karlsson fick Zornmärket 398, Ingrid Ohlsson var musikvärd 398, Anläggningen Automobilen — i dag skamfilad 400, Norregård i Olofsbo med butiker i kostall och hästspiltor 400, Brunnsål i 76 år 401, Buffalo och Kartnagla 401	
Gamla ting berättar.....	403
Lite tidningsläsning.....	404
Flygdramatik.....	412
Flygplan landade i Stafsinge 1913 412, Nödlandning på Lis 1924 413	
Anekdoter från Stafsinge	415
BILAGA.....	422
Utdrag om Stafsinge ur Hallands Landsbeskrifning 1729.....	422
Anders Svenssons förord 422, Mantal och gårdar 423, Socknen i gemen 438, Personregister 439, Hemmans- och ortsregister 442	
KÄLLFÖRTECKNING.....	448

LÅNGÅS

Ett stationssamhälle
på västkusten

FÖRLAG UTSIKTEN

Innehåll

7	Förord
8	I. JÄRNVÄGEN KOM TILL BYGDEN
9	<i>Uno Larsson</i> : Järnvägen var livgivare
13	<i>Karl-Erik Udd</i> : Järnvägsbygge i mellersta Halland
20	<i>Göte Carlsson</i> : Att jobba på stationen
25	<i>Leif Elgh</i> : Rapporter från Långås
33	<i>Göte Carlsson</i> : Posten och järnvägen
35	II. FRÅN SÄTERI TILL STATIONSSAMHÄLLE
36	<i>Ove Persson</i> : Långås gård – historik och jordbruksminnen
42	<i>Roy Bengtsson och Gunnar Karlsson</i> : Samhället växer fram
46	<i>Göte Carlsson</i> : Samhällsföreningar
48	<i>Everth Stenberg</i> : Långås Vägförening
53	<i>Everth Stenberg</i> : Bostäder, folkökning och järnvägs- nedläggning
55	III. INSTITUTIONER
56	<i>Maj-Britt Bennheden</i> : Fattiggården i Långås
60	<i>Ludvig Larsson</i> : Huvhults skola
62	<i>Sonja Axelsson</i> : Minnesbilder från Huvhults skola
66	<i>Rune Axelsson</i> : Samlingslokal och skola
68	<i>Maj-Britt Bennheden</i> : Motorvägen satte sin prägel på bygden
71	IV. FÖRENINGSLIV
72	<i>Berth Svensson</i> : Långås Idrottsförening, LIF
82	Morups Skytteförening
85	V. LANTBRUKSCENTRUM
87	<i>Roy Bengtsson</i> : Lantmannaföreningen
89	<i>Lennart Lilliehöök</i> : Mejerihanteringen i Långås med omnejd
108	<i>Britta Carlsson</i> : Minnen från en mejeriarbetarhustru
110	Potatishantering

112	VI. LANTHANDEL
113	Lanthandel och handelsförening
117	<i>Sven Molander</i> : Molanders i Långås
124	VII. ANDRA DRIFTIGA FÖRETAGARE
125	Hantverkare och företagare
130	Affärsrörelser i Långås
138	VIII. HALLÄNDSKT NÖJESCENTRUM
139	Idrottsparken
142	<i>Jerry Engström</i> : Centrum – Långås nöjespalats
144	<i>Harry Jarlevid</i> : ”Det gällde att spela de rätta låtarna”
149	IX. I FOLKMUN OCH TIDNINGSSPALTER
150	Långåsbor i folkmun
157	<i>Torsten Andersson</i> : En sångfågel och en speleman
159	Långås i spalterna
164	X. SÅ MINNS VI LÅNGÅS
165	<i>Hill Tejler</i> : Minnen från ett Långåshem
167	<i>Torsten Andersson</i> : Långås i mitt hjärta
177	<i>Maj-Britt Bennheden</i> : Från Komleryd till Långås
183	<i>Uno Larsson</i> : Långås lockar bakom skogen

Glommen

Ett fiskeläge och dess omgivningar
En vandring i tid och rum

Vidua Svensson

SJÖOLYCKOR

Sjöolyckor tog liv.....	250
Briggen Maria blev vrak.....	256
Fasans natt.....	259
Haverielista 1761–1921.....	260

BRAGDER I DET TYSTA

Jaens Severin räddade familjen.....	263
Räddningsbragd 1941.....	265
Mirakelräddning.....	266

NÄRINGSLIV OCH HANDEL

Ett sekels affärsverksamhet.....	267
Glommens Fisk AB.....	270
Västkustens Trålbinderi.....	272
Lisab.....	273
Värmande mjukvara.....	274
Åkerier.....	276
Laxrenseriet.....	279
Bönhuset.....	280
Jakob Johansson.....	281
Butik med gamla anor.....	286
Nelsen i filialen.....	288
Knallens.....	290
Fisksalteriet på Glomudden.....	292
Fiskaknallar.....	293

BRANDKÅR OCH BRÄNDER

Brandkår som släckte och tände.....	294
Branden i Björsgård.....	296
När Tobiasa brann.....	297
Åskbrand krävde liv.....	298
Karl Johansa lågornas rov.....	298

SKOLOR OCH KYRKLIG VERKSAMHET

Långaveka småskola.....	299
Långavekaskolan.....	302
Skolskjutsar.....	305
Betel.....	306
Kyrklig utpost.....	309

SOMMARGÄSTERNA KOM

När doktorn kom till byn.....	310
Livslång kärlek.....	311

IDROTTLIV

Glommens IF.....	313
Minnen från Fyrvallen.....	315
Jippofotboll.....	318
Brottare i mästartklass.....	320
Svarta humrarna.....	321
Gunhild spänstar på.....	322

SAMHÄLLSSERVICE

Glommens Samhällsförening.....	323
Fastighetsägareföreningen.....	326
Lilla fiskebanken.....	327
Biblioteket.....	327
Samlingslokalen.....	328
Posten.....	330
Telefonstationen.....	331
Nyhetsbärare.....	333
Vatten och avlopp.....	334

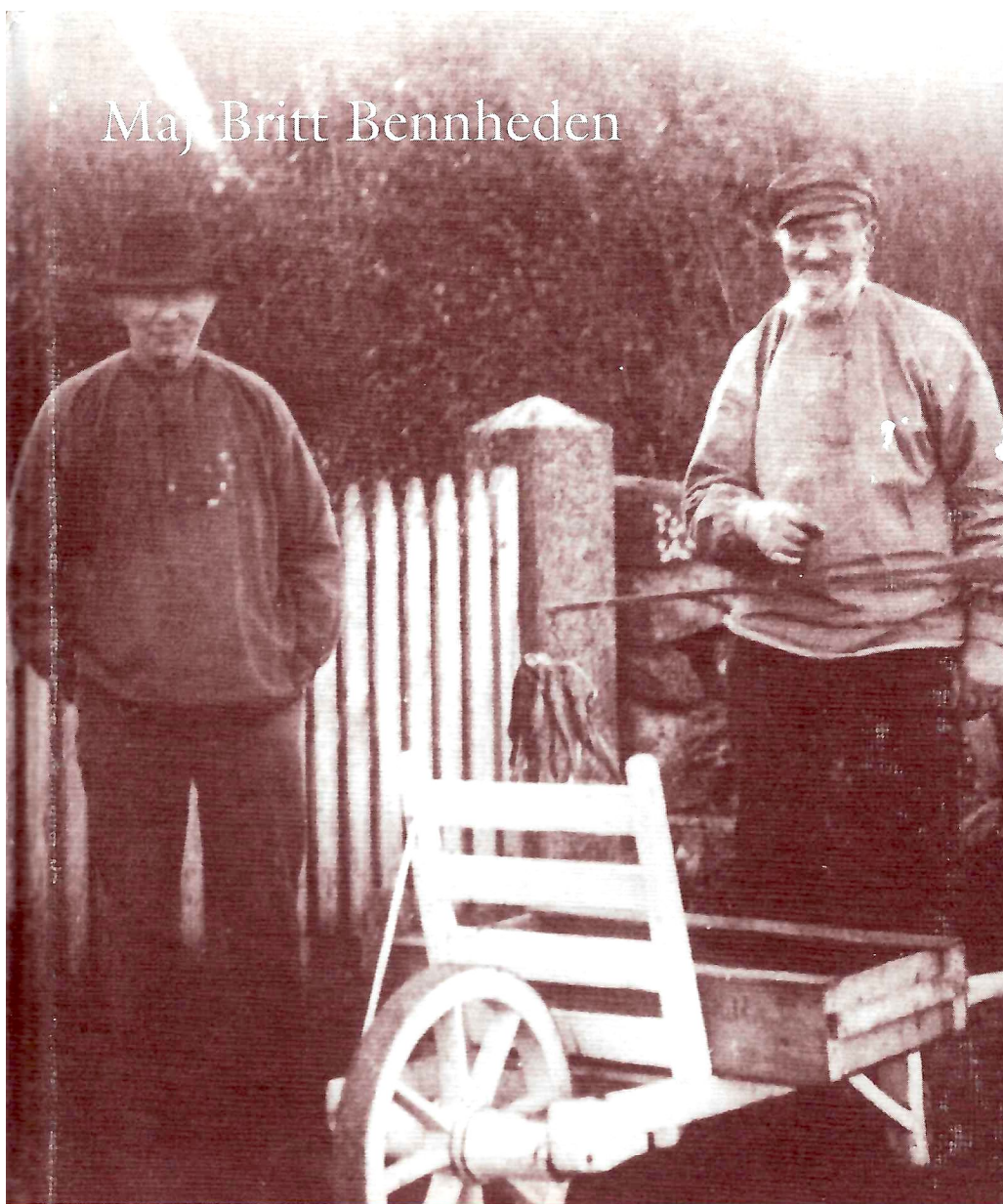
NÖJESLIV

Kräftfestivalen.....	336
Balders Hage.....	338
Hemliga Ligan.....	340
Dans på kajen.....	342
En sångfågel berättar.....	343
En komiker i kvarnen.....	344
Vi Unga-klubben.....	346
Reino, 105,1.....	348
Dansskolan Dansmix.....	349

SMÅTT OCH GOTT FRÅN BYGDEN

Berättelser jag minns.....	350
Gamla tiders politiker.....	353
Skrock, tro och övertygelse.....	354
Fiske för Ungern.....	355
Dukat till fest.....	356
Glommens lucia.....	360
Alla hette John.....	362
Syjjuntans storvinst.....	363
Fyrbarnsdop.....	364
Trippelbröllop.....	364
Syskonträff.....	364
Den väldiga valen.....	365
De första cyklarna.....	366
Fotografer/bildlämnare.....	367
Källförteckning.....	368

Maj Britt Bennheden

Pau morpekanska

Historier och humor från Morup

Innehålls- förteckning

Förord	6
Morpekanare berättar	8
Morupshumor	27
Gårds- och andra bebyggelsenamn	69
Ramsor och tydor	75
Ordspråk och ordstäv	86
Ordlista på Morupsdialekt	106
Huldas dialektverser	137

Morups kyrkby

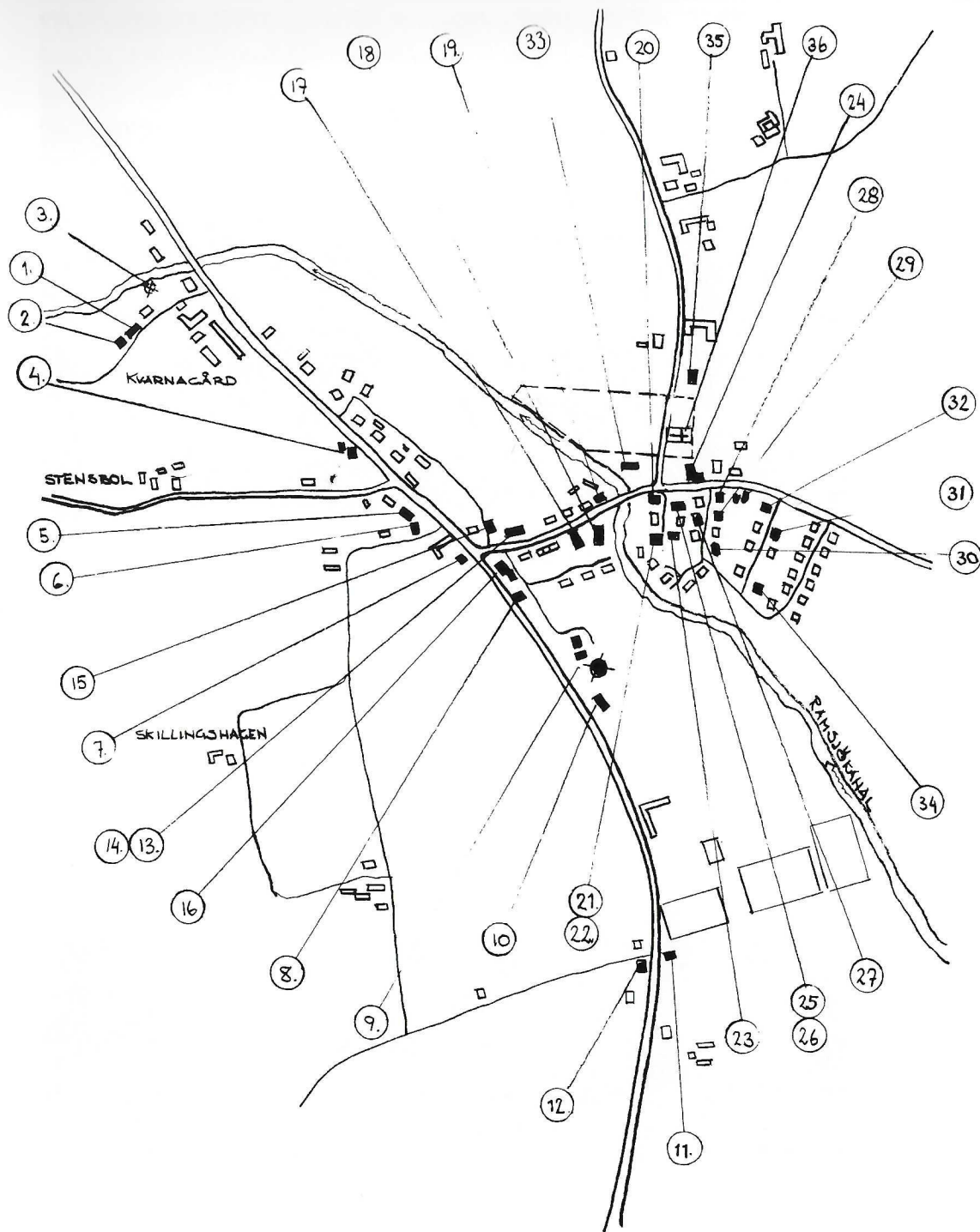
Byn i mitt hjärta

Av Maj-Britt Bennheden

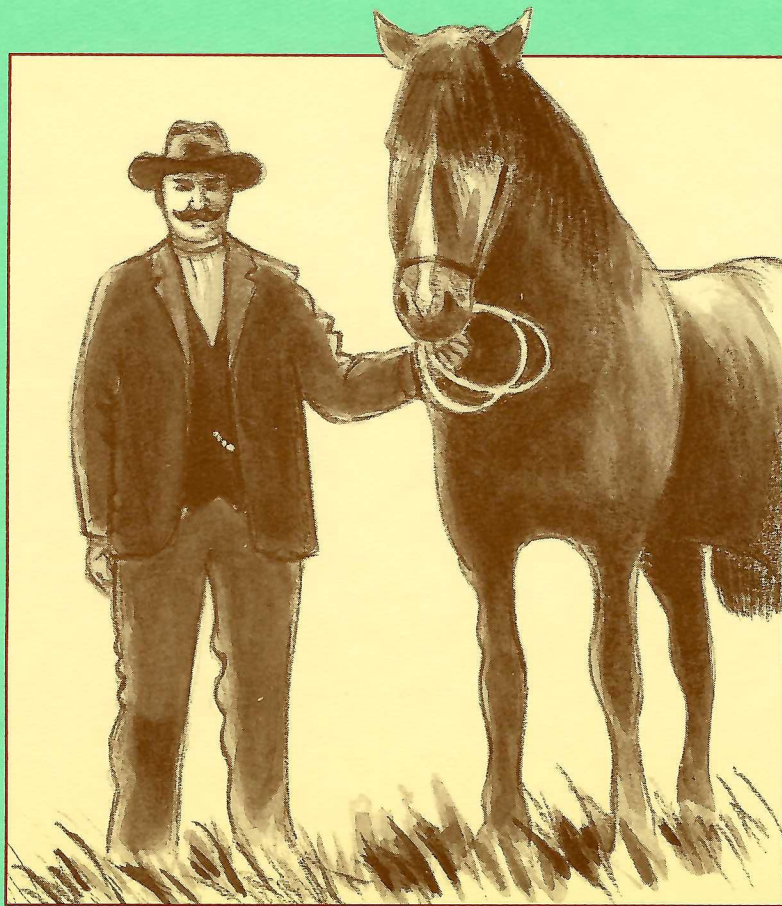

Morups Kyrkby

- 1 Morups mejeri
- 2 Morups ysteri
- 3 Kvarnagårds vattenkvarn
- 4 Smideslyckan
- 5 Gamlestugan
- 6 Solhäll
- 7 Telefonstation
- 8 Fridhem
- 9 Gästgivarkvarnen och restaurang Möllan
- 10 Bensinstation
- 11 Skolhus
- 12 Brohem
- 13 Kafé
- 14 Taxi
- 15 Bussgarage
- 16 Jannes Bilverkstad
- 17 Morups Handelsförening butik 3
- 18 Mellanskolan
- 19 Trädgårdsmästeri och blomsteraffär
- 20 Postkontor
- 21 Speceriaffär
- 22 Frisersalong
- 23 Röda stugan, Skomakeri
- 24 Kyrkskolan
- 25 Lisero/Sadelmakeri
- 26 Morups Erkända Sjukkas
- 27 Eriks Petters Tilda
- 28 Lastbilsåkeri
- 29 Slaktarns/charkuteri
- 30 Skräddarns
- 31 Bikungen/fruktodlaren
- 32 Byggmästare
- 33 Barnmorskehuset
- 34 Kyrkvaktmästare/kokerska
- 35 Församlingsexpedition
- 36 Kyrka

Hingstar & Hästkarlar

Vid pennan Uno Larsson

Innehåll

Uppdraget	7
Hästen i historiens gryning	25
Hållhästar vid gästgivaregården	31
Tidig hästbygd 29	
Från rasblandning till ardenneravel	38
Avelsdebatt i mellersta Halland 34 · Pressdebatt 1924 36	
Tidiga avelsinsatser	38
De kom från Ardennerna	46
Bygd med avelstraditioner	49
Seglivad avelsförening 58	
Hingstföreningar i Morup	61
Bölse Röe och andra tidiga hingstar i bygden 61 · Stranninge hingstförening 61 · Morups ”gamla” hingstförening 62 · Morups nya hingstförening 64 · Morups ”nynya” hingstförening 66 · Rekordhingsten Guval 76	
Uppfödaregiganter	79
Kronogård 79 · Övregård 80 · Gustaf i Prästgården 84	
Morup dominerar	86
Häsförsäkringsföreningar	93
Stafsingeföreningen 93 · Morups m fl socknars Häsförsäk- ringsförening	
Lönande hästexport	99
Andra världskriget 100 · Hästexportminnen · Med ryssar på hästköpareturné 103	
Uppvisning och premiering	107
Premiering var folkfest 107 · Visningshallen 110	
Hästavelsinsatser på länsnivå	115
Debatt om hästraser 116 · Avelsdjursauktioner 118 · Presta- tionsprov? 119 · Försök med hingstbörs 120 · Konsulenten kickad 122 · Hyllade medlemmar 123 · Pigg 75-åring 124	
Mekanisering och avhästning	125
Maskinerna tog över 127 · Hästarna blev överflödiga 128 · Ännu lever ardenneren 130	
Upplevelser med hästar	132
Hästar ska tämjäs 136 · Hästar med humör 139 · Slädparti och tävlingar 142 · Berättelser från Himle härad 144 · Hästhistori- er från Himle härad 148	
Hästpräglad kultur	151
Källförteckning	157

Strandhagen som blev fiskeläget Glommen

Ingvar Karlsson

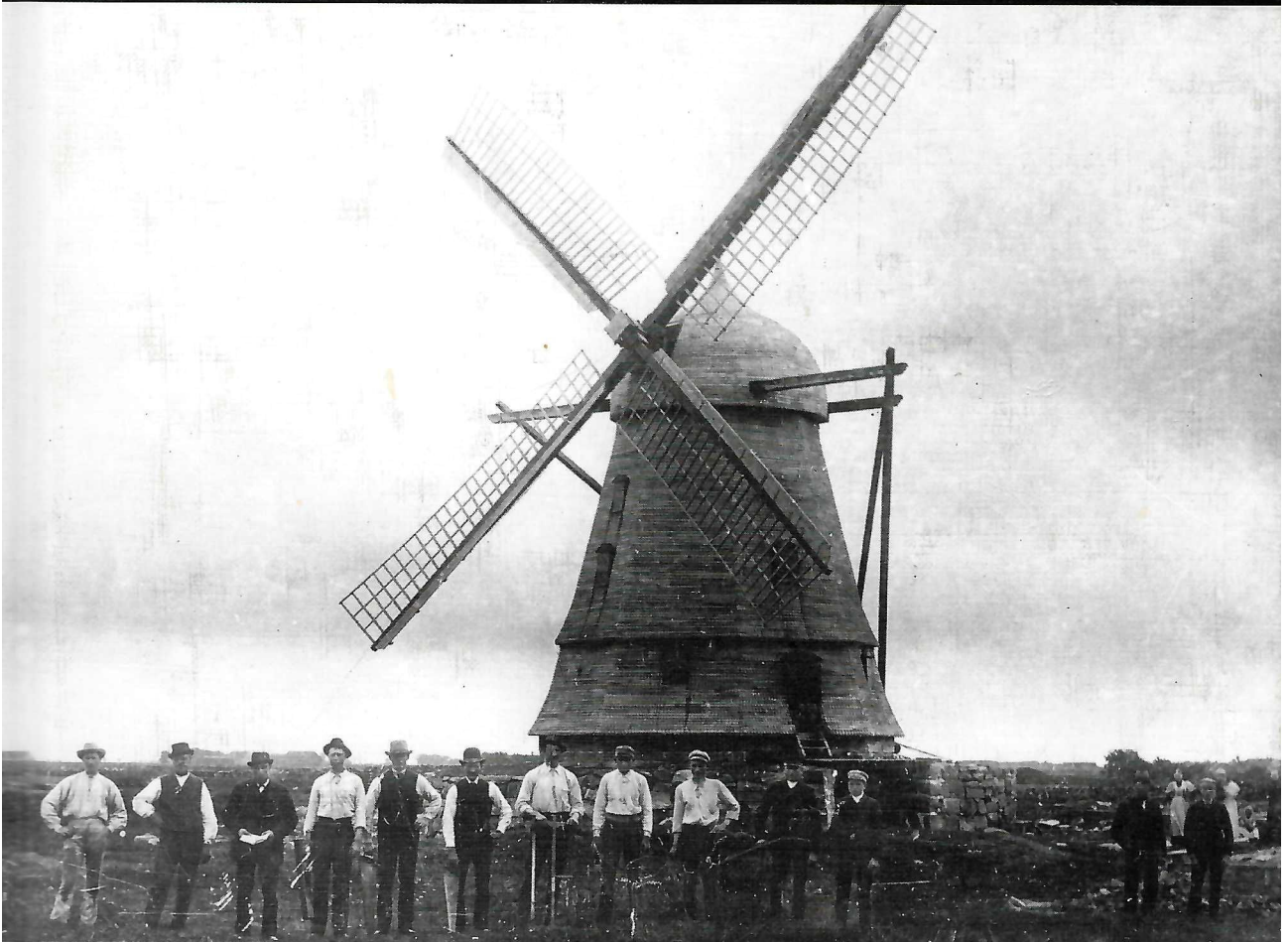

Innehåll:

Förord	7
Laga skifte 1842	8
De första husen och gårdarna.....	10
Protokoll från kommunalstämma 1876	13
Tidningsurklipp från 1870/80-talet	14
Bolagsordning för Glommens hamnaktiebolag	17
Plan och kostnadsförslag till båthamn 1875	19
Materialförteckning	23
Strandning vid Glomudden	24
Jakob Johansson.....	28
Frakthamn	30
Ny väg till hamnen	33
Hamnbygget 1913-1919.....	35
Hanna Bernhardsson berättar	42
Gamla namn och deras ursprung.....	58
Fiskets förändring.....	59
Urval av fiskebåtar i Glommen	64
Slutord.....	70

Morfars och Morups Väderkvarnar

Ingvar Karlsson

Innehåll:

Förord	7
Kvarnbyggaren	9
Bölse kvarn	15
Espelunda kvarn	21
Långaveka kvarn	25
Mjöltnare i nästan 70 år	27
Mjöltnarens lön	31
Ett arrendekontrakt	32
Kvarnen i Strandhagen	35
Hönryds kvarn	37
Hönryds kvarn AB	39
Sotarets kvarn	41
Kvarnagårds kvarn.....	43
Huvhults kvarn	45
Morups kvarn.....	49
Kärragärde kvarn.....	51
Trönningenäs kvarn	57
Mjöltnarens vardag.....	58
Kvarntull	61
Förmalningsbok.....	62
”Krönaren”	63
Kvarnstenarna	64
Mötesplatsen	68
En kvarnresa.....	70
Med barnaögon.....	71
Gårdskvarnar	72
Målningar, modeller och vykort.....	74
Kvarnägare och Mjöltnare	79
Slutord.....	80
Källor.....	81